
De wijk uit de War

Plan van aanpak t.b.v. vroegsignalering bij personen met verward gedrag op wijkniveau

Colofon

Nijmegen, december 2018

Zorgalliantie.nu/Lectoraat Innovatie in de Care

Auteurs:

Dr. Marian Adriaansen

Gideon Visser MSc.

Dit plan van aanpak voor methode ontwikkeling is gebaseerd op:

Visser, G. & Adriaansen, M. (2018). *De wijk uit de War. Een onderzoek naar vroegsignalering voor personen met verward gedrag in de Tielse wijk Rauwenhof*. Nijmegen: HAN. Zorgalliantie.nu/Lectoraat Innovatie in de Care.

Dit onderzoeks- en adviesrapport is in opdracht van Mozaïek Welzijn en Woningcorporatie SCW uit Tiel uitgevoerd. Het onderzoek maakt deel uit van het ZonMw onderzoek de Wijk uit de War waarvan beide opdrachtgevers penvoerder zijn.

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Vergroten van de sociale cohesie in de wijk	5
2.1 Straatverbinders	5
2.2 Ontmoetingsplek	5
2.3 Inclusie	6
2.4 Communicatie	6
3. Meldpunten	7
3.1 Meldpunt Bijzondere Zorg van de GGD	7
3.2 Meldpunt woningcorporatie SCW	7
3.3 Mozaïek Matchpoint	7
3.4 Meldpunt politie	8
4. Monitoring van kwetsbare bewoners	8
4.1 FACT-teams GGZ	8
4.2 Sociale wijkteams Jeugd	8
4.3 Mozaïek Welzijn	9
5. Vermindering van woonoverlast	9
6. Deskundigheidsbevordering	9
6.1 Dementie	9
6.2 Psychische problemen	10
7. Tot slot: combineren van wat er al is: samenwerking zoeken en aansluiten bij de wijk	10

1. Inleiding

Dit plan van aanpak heeft betrekking op mensen met verward gedrag in de wijk Rauwenhof in Tiel. Mensen die verward gedrag vertonen zijn mensen die op het moment van de melding, vanuit verschillende redenen, geestelijk geen grip meer hebben op zichzelf (denken, voelen en handelen). De persoon wordt door anderen moeilijk begrepen. Hij of zij kan een bedreiging vormen voor de openbare orde en een gevaar vormen voor zichzelf en anderen.

Na individuele face tot face interviews met bewoners, focusgroepen met vrijwilligers, professionals en ondernemers, is een transdisciplinaire bijeenkomst gehouden waarin de resultaten werden gepresenteerd. Tijdens deze bijeenkomst werd duidelijk dat de aanwezigen de resultaten van het onderzoek herkenden. Er bleken twee invalshoeken te onderscheiden bij mogelijke oplossingen en de eigen rol van de buurtbewoner bij deze oplossingen, op basis waarvan een plan van aanpak kan worden vormgegeven. Een invalshoek is gericht op een aanpak die cultuurverandering binnen de wijk beoogt en de andere invalshoek is gericht op verandering van structurelementen. Beide invalshoeken zijn belangrijk en hebben elkaar nodig. Beïnvloeding van de cultuur van de wijk is gericht op meer cohesie, gezamenlijke verantwoordelijkheid, ontmoeting, van elkaars ervaringen leren en weten waar je op zou kunnen letten bij signalering van verward en asociaal gedrag. Structurelementen zijn gericht op beschikbaarheid van voorzieningen zoals een (digitaal) meldpunt, de mogelijkheid om elkaar fysiek te ontmoeten en beschikbaarheid van professionals die vervolgacties zouden kunnen ondernemen. Goede communicatie, aansluitend bij de doelgroep en in meerdere vormen, is een essentieel onderdeel van beide invalshoeken.

Voor mensen met verward gedrag is een geïntegreerde aanpak vaak noodzakelijk, in intensiteit meebewegend met de situatie van de desbetreffende persoon en het systeem waarin hij of zij leeft^{1,2}.

Dit leidt tot de volgende oplossingsrichtingen:

1. Vergroten van de sociale cohesie in de wijk³
2. Duidelijkheid over meldpunten waar burgers, ondernemers, vrijwilligers en werknemers terecht kunnen met hun vragen/meldingen met betrekking tot personen met verward gedrag
3. Meer bekendheid van organisaties die zich met preventie en monitoring van personen met verward gedrag bezighouden
4. Vermindering van woonoverlast
5. Scholing van burgers, ondernemers, vrijwilligers en werknemers om verward gedrag te herkennen en daarop op de juiste manier te reageren

¹ In Tiel wordt met een proeftuin geïntegreerde GGZ gestart, waarbij de RIBW, ProPersona, Iriszorg, Plurijn, GGD en gemeente Tiel betrokken zijn. De wijk Rauwenhof is onderdeel van dit project.

² In deze methode-ontwikkeling wordt niet ingegaan op inhoudelijke aanpak van betrokken organisaties na melding. Regio Z-Gelderland, waaronder Tiel valt, is betrokken bij 11 projecten van ZonMw gericht op Verward Gedrag die hier wel aandacht aan besteden: <https://www.zonmw.nl/nl/onderzoek-resultaten/geestelijke-gezondheid/verward-gedrag/projecten/regio-gelderland-zuid/>

³ Hierbij worden principes van de ABCD methode gebruikt, een aanpak die blijkt te werken voor sociaaleconomisch zwakkere wijken. Het overkoepelende doel van Asset-Based Community Development (ABCD) is het van binnenuit werken aan een in economisch, cultureel en sociaal opzicht leefbare buurt, door sociale relaties tot stand te brengen en onvermoede capaciteiten van bewoners, organisaties en instellingen binnen de lokale gemeenschap te mobiliseren. www.movisie.nl

2. Vergroten van de sociale cohesie in de wijk

Vergroten van de sociale cohesie zou moeten leiden tot meer aandacht voor elkaar, een betere vroegsignalering van gedrag dat 'afwijkend' is (niet alleen verward gedrag, maar ook gedrag dat sociaal niet acceptabel is, of gedrag van de ander waar men zich zorgen over maakt). De sociale cohesie binnen de wijk Rauwenhof is echter laag en bewoners hebben een lage draagkracht, en weinig zelforganiserend vermogen. Daarom lijkt het een te grote stap om naar een gestructureerde buurtpreventie te gaan. Duidelijk werd dat bewoners eerder in termen van 'de eigen straat' dachten, dan in termen van 'de wijk' of 'de buurt'. Men had wel oog voor de directe buurvrouw, maar voelde zich weinig verwant met mensen 'aan de andere kant van de wijk', in 'het huizenblok aan de overzijde'. Dit betekent dat de oplossingsrichting gezocht moet worden in het versterken van 'verbindingen dichtbij'.

2.1 Straatverbinders

Het vergroten van sociale cohesie in de wijk zou moeten leiden tot een (voorzichtige) cultuuromslag, die van onderop moet beginnen, ondersteund door medewerkers van Mozaïek Welzijn. Er zijn zeker bewoners in Rauwenhof die nu al een actieve inbreng hebben of een actieve inbreng zouden willen hebben, die zouden willen meewerken aan deze start. Omdat bewoners zich vooral betrokken voelen bij hun naast bijgelegen omgeving, zou het instellen van een aantal 'straatverbinders' aangewezen zijn. Deze verbinders vormen met elkaar een team, dat regelmatig bij elkaar komt onder begeleiding van de buurtcoach van Mozaïek, om ervaringen te delen, van elkaar te leren en nieuwe oplossingen en benaderingen te bedenken wanneer zich specifieke problemen voordoen. Zij richten zich op vroegsignalering van mogelijke verwarring en sociaal onacceptabel gedrag in hun directe woonomgeving (wat in de praktijk op uiteenlopende personen of groepen betrekking kan hebben). Dit wordt gestimuleerd wanneer zij de ervaring hebben dat hun melding/observatie snel en adequaat wordt opgepakt door betrokken instanties/professionals. Het samen staan voor een goed wijkklimaat leidt ook tot een gevoel van verbinding en betrokkenheid. Omdat de insteek niet de hele wijk is, maar hun naast bijgelegen woonomgeving, is de verwachting dat zij eerder gemotiveerd zijn om een bijdrage aan het leefklimaat te leveren, die ook voor hen zelf zinvol is⁴. Zij kunnen verschillende scholingen volgen zodat zij beter in staat zijn om vroegtijdig signalen te herkennen en op basis daarvan een juiste beslissing te nemen over vervolgacties (verwijzing naar meldpunt, politie, welzijnswerker, woningcorporatie etc.) (Zie 4.1 en 4.2).

2.2 Ontmoetingsplek

Daarnaast zouden de straatverbinders regelmatig te vinden moeten zijn op een vaste plek in de wijk, bijvoorbeeld in de school naast het winkelcentrum (De Cambier). Daar is voor buurtbewoners niet het 'melden van' verward gedrag het eerste doel, maar *ontmoeting*, waarbij signalering van ongewenste zaken natuurlijk besproken kan worden, evenals mogelijke vervolgacties (melden bij een van de meldpunten, de buurtcoach inschakelen, de wijkagent inlichten etc.). Voor buurtbewoners die niet over internet beschikken of niet digitaal vaardig zijn, wordt zo een mogelijkheid geboden om, wanneer zij hun bevindingen met betrekking tot hun straat of het winkelcentrum willen delen, een vaste plek te hebben. Bij het creëren van een dergelijke ontmoetingsplek is de hulp van Mozaïek Welzijn belangrijk, omdat de bewoners van deze wijk moeite hebben met zelforganisatie. Veel aandacht voor interactie en alliantie is het uitgangspunt. Een voordeel van onderdak bij de Cambier is ook dat dit gebouw in de

⁴ Werkzame principes zijn bijvoorbeeld: • Realistische verwachtingen dat doelen bereikt kunnen worden; • Bekrachtigen van successen; • Vergroten van zijn eigen kracht en zelfregie. •Ondersteuning is effectief als deze past bij het dagelijks leven en bij behoeften. • Start bij de hulp bij praktische zaken, • Vertrouwen en veiligheid zijn belangrijk. • Continuïteit van de hulpverlening. www.movisie.nl

nabije omgeving van het winkelcentrum is gesitueerd. Een geregeld contact met de ondernemers zou van deze plek goed te organiseren zijn, zodat ondernemers gewend raken aan deze monitoring. Het vertrouwen dat er iets met hun melding gedaan is een stimulans om ook zelf vroegtijdig te signaleren en hun bevindingen door te geven of te kunnen overleggen wat een goede vervolgactie zou kunnen zijn.

2.3 Inclusie

In de wijk zijn meerdere woonvormen voor mensen met GGZ problematiek die daar permanent of tijdelijk wonen. Zij voelen zich vaak niet geaccepteerd door hun burens en worden genegeerd of met wantrouwen benaderd, wat hun integratie in de wijk bemoeilijkt (stigmatisering). Verward gedrag komt echter niet alleen maar bij mensen met psychiatrische problematiek voor die in een beschermde woonvorm wonen. Ook mensen die 'geïntegreerd' in de wijk wonen vertonen soms verward gedrag. Ervaringsdeskundigen kunnen hen van dienst zijn door te (h)erkennen wat hen overkomt en hen te bekrachtigen in de omgang met hun omgeving. Een vorm zou het bieden van een mogelijkheid tot lotgenotencontact kunnen zijn. Maar het omgekeerde is ook van belang. Ervaringsdeskundigen kunnen de omgeving in contact brengen met deze bewoners, bijvoorbeeld op de gezamenlijke ontmoetingsplek in de wijk of door activiteiten in de straat te stimuleren. 'Gewoon' contact hebben met elkaar blijkt immers de beste methode om vooroordelen te laten verdwijnen en als attente en betrokken buurtbewoners oog te hebben voor elkaar.

2.4 Communicatie

Om de verbinding met elkaar in de wijk Rauwenhof te stimuleren zijn er daarnaast verschillende communicatiemiddelen die kunnen worden ingezet. Deze communicatiemiddelen leiden ook tot meer bekendheid ten aanzien van de meldpunten (zie onder 2). Voorbeelden van onderstaande communicatiemiddelen zijn ontwikkeld door studenten van de HAN.

- Een nieuwsbulletin (zowel geprint als digitaal beschikbaar), met daarin een combinatie van voorlichting en informatie over meldpunten en de rol en activiteiten van organisaties in Tiel/Rauwenhof evenals nieuws en actualiteiten
- Een facebookpagina waarin nieuwtjes, oproepen en signalen uit de wijk kunnen worden uitgewisseld
- Een filmpje met informatie over de wijk te delen via bijvoorbeeld facebook
- Een visuele 'routeplanner' met de verschillende wegen die bewandeld kunnen worden bij het signaleren van bepaalde zaken in de wijk

Verschillende typen communicatie moeten aansluiten op de behoeften en mogelijkheden van de buurtbewoners. Er zou een bijeenkomst kunnen worden belegd om de ontwikkelde producten ter beoordeling aan hen voor te leggen. Voor bewoners die geen internet gebruiken of niet digitaal vaardig zijn moet communicatie via papier verlopen, buurtbewoners die wel internet gebruiken kunnen zich abonneren op het nieuwsbulletin, lid worden van de facebookpagina en via een link doorgeleid worden naar de routeplanner. De informatie over meldpunten zal standaard deel moeten uitmaken van het nieuwsbulletin, omdat inwoners zich pas echt realiseren dat deze informatie van betekenis is, wanneer ze in omstandigheden komen dat ze iets te melden hebben. Daarnaast moeten de communicatiemiddelen een verbindende functie hebben.

3. Meldpunten⁵

Vaak werd gehoord dat betrokkenen bij de wijk (bewoners en ondernemers) in een aantal gevallen wel signaleerden dat in hun directe omgeving iets niet in orde was, maar dat ze geen idee hadden waar ze dit zouden moeten melden. Bovendien hadden ze überhaupt aarzelingen om te melden, omdat ze niet wisten wat er met hun melding zou gebeuren. Ze hadden zeker behoefte aan een digitaal of telefonisch meldpunt, met als doel het idee te krijgen dat er serieus met hun melding/vraag zou worden omgegaan en dat ze de geruststelling zouden kunnen krijgen dat hun melding verder zou worden opgepakt door een relevante instantie. Voor al deze meldpunten geldt dat ze meestal niet bekend zijn bij de burgers; in het bijzonder heeft dit betrekking op het Meldpunt Bijzondere Zorg, dat sinds september 2018 functioneert en sinds kort ook voor burgers beschikbaar is. Het is dus van belang dat inwoners van de wijk Rauwenhof bekend zijn met de verschillende meldpunten en voor welke zaken ze welk meldpunt kunnen benaderen. Het is voor de meldpunten van SCW, Matchpoint en politie noodzakelijk dat ze voldoende deskundigheid bezitten om een goede inschatting kunnen maken van de melding en zo nodig zelf doorschakelen naar het meldpunt Bijzondere Zorg. Ze kunnen er ook voor kiezen om de melder te adviseren zelf het meldpunt te benaderen. Wanneer deze deskundigheid ontbreekt bij het meldpunt waar de bewoner zijn eerste melding doet, is aanvullende scholing belangrijk (zie 4.)

Er zijn vier meldpunten van belang.

3.1 Meldpunt Bijzondere Zorg van de GGD

Dit meldpunt is specifiek bestemd is voor het melden van verward gedrag, door zowel burgers als professionals. Burgers kunnen een meldpuntformulier voor burgers invullen of rechtstreeks contact opnemen met de GGD.⁶ Medewerkers van Bijzondere Zorg geven de melder advies en regelen zo snel mogelijk passende hulp. Dit meldpunt is voor burgers bereikbaar van ma-vr van 8.30u-17.00u, voor professionals van 8.30u-22.00u.

3.2 Meldpunt woningcorporatie SCW

In de Rauwenhof wordt een aantal woningen verhuurd via woningcorporatie SCW. Er is op hun website een button 'Mijn Buurt' waarbij informatie gegeven wordt zaken als woonfraude, erfafscheiding en overlast. Bewoners kunnen bij het ervaren van overlast online een registratieformulier sociale overlast invullen, met voorbeelden van zaken die onder sociale overlast vallen, bijvoorbeeld geluidsoverlast, drugsoverlast, overlast van huisdieren en vervuiling van de woonomgeving. Tijdens de interviews met bewoners en vrijwilligers zijn diverse voorbeelden van dit type overlast genoemd, zonder dat bewoners op het idee kwamen dit bij SCW te melden. De familie van de overlast gevende bewoners kan eveneens een signaleringsbron vormen die serieus genomen moet worden. De medewerkers van SCW zelf hebben ook een rol in het melden van dergelijke signalen wanneer zij deze tijdens hun werk tegenkomen. Hun signaleringsvermogen kan worden verhoogd door het volgen van een scholing (zie 4).

3.3 Mozaïek Matchpoint

Mozaïek Matchpoint brengt hulp en vraag naar hulp samen. Hulpvragers, vrijwilligers en organisaties kunnen terecht met vragen over vrijwilligersondersteuning, mantelzorgondersteuning, vrijwillige

⁵ Zie voor een inhoudelijke invulling van wat er gebeuren moet na een melding in acute situaties de toolkit verward gedrag van ZonMw: <https://www.zonmw.nl/nl/onderzoek-resultaten/geestelijke-gezondheid/verward-gedrag/melding/toolkits-melding/>

⁶ <https://ggdgelderlandzuid.nl/maatschappelijke-zorg/u-maakt-zich-zorgen/meldpunt-bijzondere-zorg/meldpuntformulier-bijzondere-zorg/>

hulpverlening en ouderenadvies. Het doel is ook dat hulpvragers gebruik gaan maken van reguliere hulpverlening.

3.4 Meldpunt politie

Melding bij de politie is passend wanneer het om levensbedreigende omstandigheden gaat. De politie kan vervolgens contact opnemen met het meldpunt Bijzondere Zorg wanneer zij denkt dat de betreffende persoon meer gebaat is bij hulpverlening dan bij het opsluiten in een politiecel.

4. Monitoring van kwetsbare bewoners⁷

In Tiel is een aantal professionele organisaties werkzaam die zich richt op kwetsbare inwoners met of zonder hulpvraag. Ook het betrekken van familie/naasten van deze mensen is van belang, omdat zij een belangrijke signalerende functie hebben. De werkzaamheden van deze organisaties, die zich vaak op een specifieke categorie kwetsbare mensen richten, zijn bij de bewoners van de Rauwenhof en soms ook bij de hulpverleners zelf vaak onbekend. Wanneer het signalering van problemen bij kwetsbare mensen betreft, gaat het hier om de volgende organisaties die een rol spelen bij de doorgeleiding van het signaal naar professionele hulpverlening. Deze hulpverlening is meestal al betrokken bij deze mensen.

4.1 FACT-teams GGZ

FACT-team (Function Assertive Community Treatment) zorgprogramma psychose. Dit FACT-team richt zich specifiek op mensen met een psychose en mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen (EPA) en maakt onderdeel uit van ProPersona. Het FACT-team is verdeeld in een team 'Oost' en een team 'West'. Uitgangspunt is behandeling thuis, opname wordt zoveel mogelijk voorkomen en wordt beschouwd als onderbreking of start van een ambulante behandeling.

FACT-team gericht op (jong) volwassenen met verslavingsproblematiek en problemen op het gebied van wonen, werken en leven (financiën, relaties) (IrisZorg) in de regio Nijmegen/Rivierenland.

FACT-team Jeugd Rivierenland, een samenwerking tussen drie jeugd GGZ-instellingen Karakter, Elios en ProPersona, gericht op diagnostiek, behandeling, begeleiding en vaardigheidstraining voor jongeren met ernstige psychiatrische en/of cognitieve problematiek en hun gezin.

4.2 Sociale wijkteams Jeugd

In Tiel zijn vier sociale wijkteams Jeugd bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) werkzaam. Rauwenhof wordt bediend door het wijkteam jeugd Noord. Een evaluatie in 2016 laat zien dat dit wijkteam qua caseload en verwijzingen niet afwijkt van de overige wijkteams (Gilsing & Hermens, 2016)⁸. Bij ernstige problemen schakelen zij door naar het FACT-team Jeugd Rivierenland of het FACT-team van IrisZorg.

Sociale wijkteams voor volwassenen zijn in de gemeente Tiel niet actief. Dus deze kunnen geen rol spelen in de signalering van en hulpverlening aan kwetsbare volwassenen, die mogelijk verward gedrag vertonen.

⁷ Wanneer de proeftuin geïntegreerde GGZ doorgaat wordt dit een aanvullend dan wel vervangend netwerk voor een aantal van de onder 3.1 genoemde teams.

⁸https://www.verwey-jonker.nl/doc/2016/215035_Eindevaluatie_Wijkteams_Jeugd_Tiel.pdf

4.3 Mozaïek Welzijn

Vanaf 2017 werkt een aantal organisaties in de gemeente samen voor welzijn en zorg onder de vlag van *Welzijn Next Level*. Dit zijn STMR, MEE Gelderse Poort en Mozaïek/Dynamiek. Zij verlenen 'eerstelijns hulpverlening'. Buurtcoaches van Mozaïek staan klaar om bewoners van wijken met een lage sociaaleconomische status te activeren om zélf het leefklimaat in hun woonomgeving te verbeteren. De regie ligt bij de buurtbewoners zelf, de buurtcoach zorgt voor de verbinding.

Het jongerenwerk in Tiel is gericht op maatschappelijke participatie, persoonlijke ontplooiing en het vergroten van de kansen en mogelijkheden van jongeren. Overlast in een wijk door hangjongeren kan worden aangepakt door een vroegtijdig contact van de jongerenwerker met de jongeren en de klagers (bijvoorbeeld via de methode buurtdialogoog) en het zoeken naar alternatieve activiteiten.

Mozaïek Welzijn is partner van Ypsilon, vereniging van familieleden en naasten van mensen met een verhoogde kwetsbaarheid voor psychose. Familieleden en naasten kunnen lid worden van de afdeling van Ypsilon. Ypsilon organiseert aanschuiftafels en thema-avonden om kennis en ervaring te delen en brengt deze specifieke groep onder de aandacht bij organisaties.⁹

Van belang is een flexibele overgang van (GGZ) behandeling naar gemeentelijke ondersteuning en andersom wanneer de bewoner een tijdelijke terugval heeft. Dit betekent dat de betrokken organisaties goed zicht op elkaars werkwijzen moeten hebben en elkaar moeiteloos moeten weten te vinden, zonder dat regelgeving deze processen belemmeren.

5. Vermindering van woonoverlast

Omdat het principe van het passend toewijzen van sociale huurwoningen leidt tot concentratie van kwetsbare personen in de wijk zou dit principe minder rigoureuus moeten worden toegepast in Rauwenhof en zou er meer gekeken kunnen worden waar personen *het beste* gehuisvest kunnen worden. Wanneer bewoners meer binding krijgen met hun buurt kan dit mogelijk de hoge mutatiegraad doorbreken en de overlast verminderen. Wanneer bewoners elkaar beter kennen zijn zij ook meer bereid om mogelijke problemen te signaleren en deze in een vroegtijdig stadium te bespreken met hun burens, zodat escalatie in de kiem kan worden gesmoord. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om 'asociaal' gedrag als geluidsoverlast of het in beslag nemen van meerdere parkeerplekken zodat andere bewoners verderop moeten parkeren. De medewerkers van de woningcorporatie kunnen ook een rol vervullen bij vroegsignalering van bijvoorbeeld verwaarlozing, hoarding (obsessief verzamelen) en dementie, omdat zij een gemakkelijke ingang bij hun huurders hebben.

6. Deskundigheidsbevordering

6.1 Dementie

Een specifieke populatie binnen de meer algemene term 'personen met verward gedrag' zijn mensen met (beginnende) dementie. Deze worden vaak niet herkend door de burger en de ondernemers die deze personen in zijn winkel krijgen. Dit kan tot veel misverstanden leiden, die niet zouden zijn opgetreden als het gedrag van deze mensen herkend zou zijn. Er zijn verschillende (e-learning)programma's voor de burger en het winkelpersoneel die bruikbaar kunnen zijn voor dit doel. Soms hoort het winkelpersoneel bij een keten die centraal dergelijke programma's aanbiedt.

⁹ <http://www.ypsilon Niel.nl>

Samendementie vriendelijk.nl biedt mogelijkheden tot scholing in de buurt met als doel dementie te herkennen en controle te houden over de situatie wanneer de burger of als werknemer of ondernemer te maken krijgt met dementie. Bestemd voor mensen die bijvoorbeeld werken in een winkel, de horeca, het gemeentehuis of voor vrijwilligers en voor medewerkers van een woningcorporatie. Dus ook voor de straatverbinders binnen Rauwenhof is dit een mogelijkheid om te leren mensen met (beginnende) dementie/verwardheid te herkennen en daar goed op te reageren. Mozaïek Welzijn biedt eveneens voor vrijwilligers een scholing dementie aan.

6.2 Psychische problemen

Een cursus die ingezet kan worden bij het herkennen van verward gedrag in het algemeen is de cursus Mental Health First Aid (MHFA). Deze cursus is gericht op:

- Meer kennis over psychische problemen en de vaardigheid om situaties beter in te schatten
- Meer vaardigheden om te kunnen handelen bij beginnende problemen of in een crisissituatie
- Een beter beeld van mensen die kampen met psychische problemen

Bestemd voor burgers, vrijwilligers en winkelpersoneel. De ontwikkeling van deze cursus wordt gefinancierd door ZonMw en is een project dat uitgevoerd wordt in de GHOR-regio Gelderland Zuid waar Tiel onderdeel is ¹⁰. In 2019 zijn er binnen gemeente Tiel 30 gesubsidieerde plekken beschikbaar om deze training te volgen.¹¹

7. Tot slot: combineren van wat er al is: samenwerking zoeken en aansluiten bij de wijk

Momenteel wordt in Tiel gewerkt aan een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag. Uit de focusgroep met professionals en aanvullende telefonische interviews blijkt dat de verschillende bouwstenen voor de aanpak aanwezig zijn in Tiel. Uit een overzicht van betrokken instanties en professionele hulpverleners in de wijk, blijkt dat een groot aantal actoren betrokken is bij (vroeg)signalering. Daar zit potentie in, omdat er veel deskundigheid beschikbaar is, maar het kan ook tot versnippering en fragmentatie van de hulpverlening leiden. Het is belangrijk dat de proeftuin geïntegreerde GGZ (in oprichting) goed aangesloten is op de wijk en daadwerkelijk vindbaar is voor inwoners van de Rauwenhof.

¹⁰ <https://www.zonmw.nl/nl/onderzoek-resultaten/geestelijke-gezondheid-ggz/programmas/project-detail/actieprogramma-lokale-initiatieven-mensen-met-verward-gedrag/project-eerste-hulp-bij-psychische-problemen-volgens-mental-health-first-aid-mhfa-regio-rijk-van/>

¹¹ Voor meer informatie contactpersoon Renate Valerianus van gemeente Tiel worden benaderd.